
Maakuntahallitus

Aika 26.10.2026 klo 08:30 -

Paikka Kirkkonummi, koulukeskus Wigge

Käsitteltävät asiat

Asia	Otsikko	Sivu
124	Kokouksen järjestäytyminen	3
125	Maakuntajohtajan ajankohtaiskatsaus	4
126	Talouden ajankohtaiskatsaus	5
127	Luottamushenkilöiden matkamääräykset	6
128	Viranhaltijoiden päätökset	8
129	Johtajien antamat lausunnot	10
130	Kokousaikataulu tiedoksi	11
131	Helsingin hallinto-oikeuden päätös Uudenmaan kuntien edustajainkokouksen päätöksestä tehdystä valituksesta	12
132	Maakuntahallituksen lausunto vuoden 2025 arviointikertomuksesta	17
133	Lausunto Helsingin Östersundomin osayleiskaavasta, ehdotusvaihe	21
134	Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen (AKKE) - rahoitushaun avaaminen (C6-allianssi)	30
135	Lumomaa-projektin perustaminen	32
136	Innovatiivinen Uusimaa -tiekartan hyväksyminen	34
137	Onnellisten Uusimaa -tiekartan hyväksyminen	36
138	Ympäristöviisas Uusimaa -tiekartan hyväksyminen	38
139	Vuoden 2027 talousarviovalmistelun ohjaaminen	40
140	EU:n teollisuuspolitiikan ajankohtaiset säädösaloitteet	41

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	
Läsnä	Limnell Jarno	Puheenjohtaja	
	Kaukola Ulla	I varapuheenjohtaja	
	Modig Silvia	II varapuheenjohtaja	
	Choudhry Tanveer	Jäsen	
	Diarra Fatim	Jäsen	Ilmoittanut esteen
	Elo Tiina	Jäsen	
	Haapaniemi Timo	Jäsen	
	Kasonen Mika	Jäsen	
	Kauste Mikki	Jäsen	
	Korpinen Laura	Jäsen	
	Lackman Taina	Jäsen	
	Laine Pekka	Jäsen	Ilmoittanut esteen
	Laitasalo-Kekkonen Anni	Jäsen	
	Lohikoski Juhani	Jäsen	
	Rautava Risto	Jäsen	
	Sigfrids Frida	Jäsen	
Muu	Arajärvi Pentti	Maakuntavaltuuston pj	
	Holopainen Mari	Maakuntavaltuuston I vpj	
	Karhuvaara Arja	Maakuntavaltuuston II vpj	
	Telén Tuija	Esittelijä	
	Venäläinen Eero	Aluekehitysjohtaja	
	Siivola Mari	Aluesuunnittelujohtaja	
	Isokangas Liisa	Hallintojohtaja, pöytäkirjanpitäjä	
	Myllymäki Mikko	Yhteysjohtaja	
	Suursalmi Tero	Lakimies	

Maakuntahallitus

26.10.2026

124

Kokouksen järjestäytyminen

Maakuntahallitus 26.10.2026

Esittelijän päätösesitys

Maakuntahallitus

- päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi,
- valitsee kaksi pöytäkirjantarkastajaa (Risto Rautava, Frida Sigfrids).

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Maakuntahallitus

26.10.2026

125

Maakuntajohtajan ajankohtaiskatsaus

Maakuntahallitus 26.10.2026

Selostus

Maakuntajohtaja esittelee kokouksessa katsauksen ajankohtaisista asioista:

- Edunvalvonnan ja sidosryhmäyhteistyön ajankohtaiset asiat
- Muut ajankohtaiset asiat

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää merkitä maakuntajohtajan ajankohtaiskatsauksen tiedoksi.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Maakuntahallitus

26.10.2026

126

Talouden ajankohtaiskatsaus

Maakuntahallitus 26.10.2026

44/02.01.01.00/2026

Selostus

Hallintojohtaja esittelee kokouksessa talouden toteuman ajankohtaiskatsauksen.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää merkitä talouden ajankohtaiskatsauksen tiedoksi.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Liisa Isokangas

Oheismateriaali

Talouden ajankohtaiskatsaus; MHS 26.10.2026

Maakuntahallitus

26.10.2026

127**Luottamushenkilöiden matkamääräykset**

Maakuntahallitus 26.10.2026

Selostus

Uudenmaan liitto on jäsenenä useissa kansainvälisissä verkostoissa. Verkostotyön lisäksi edunvalvontatyötä tehdään myös muissa kansainvälisissä tapaamisissa ja seminaareissa. Osa kansainvälisistä luottamus- tai edustustehtävistä ovat luonteeltaan poliittisia.

Matkamääräykset

Matkustajan nimi	Jarno Limnell
Määränpää	Bryssel, Belgia
Alkupäivä	1.12.2026
Loppupäivä	1.12.2026
Matkan syy	vaikuttamismatka Brysseliin maakuntajohtajan kanssa
Kustannukset	n. 620 euroa

Matkustajan nimi	Silvia Modig
Määränpää	Bryssel, Belgia
Alkupäivä	3.12.2026
Loppupäivä	4.12.2026
Matkan syy	POLIS verkoston kokous
Kustannukset	n. 700 euroa

Matkustajan nimi	Tarja Kantola
Määränpää	Bryssel, Belgia
Alkupäivä	9.12.2026
Loppupäivä	10.12.2026
Matkan syy	BSSSC Boardin kokous
Kustannukset	n. 850 €

Asian tausta:

Uudenmaan liiton nimissä matkustettaessa myös luottamushenkilöillä tulee olla voimassaoleva matkamääräys. Sovittu toimintatapa on, että luottamushenkilöiden matkamääräykset antaa maakuntahallitus.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää antaa matkamääräykset yllä selostusosassa kuvatulla tavalla.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Mikko Myllyniemi

Maakuntahallitus

26.10.2026

128

Viranhaltijoiden päätökset

Maakuntahallitus 26.10.2026

Selostus

Uudenmaan liiton viranhaltijapäätökset ovat luettavissa kolmen kuukauden ajan verkkosivuillamme osoitteessa

https://uml10fi.oncloudos.com/cgi/DREQUEST.PHP?page=official_frames

Edellisen maakuntahallituksen esityslistan lähettämisen jälkeen on tehty seuraavat viranhaltijoiden päätökset:

Päätökset, joissa otto-oikeuden käyttöaika kulunut umpeen

Viranhaltija	Päätös	Päätöksen otsikko	Päätöstyyppi
Aluekehitysjohtaja	§48/2026 22.9.2026	Aluekehittämisen talouden- ja toiminnansuunnittelupäivien järjestäminen 10.-11.9.2026.	Hankintapäätös
Hallintojohtaja	§121/2026 17.9.2026	Takomo-neuvotteluhuoneen kokoustekniikan päivittäminen	Hankintapäätös

Yksikään maakuntahallituksen jäsen, eikä maakuntajohtaja ole määräajan kuluessa ilmoittanut halustaan tuoda yllä listattuja viranhaltijapäätöksiä maakuntahallituksen otto-oikeusharkintaan, joten päätökset voidaan merkitä tiedoksi.

Päätökset, joissa otto-oikeuden käyttöaika jäljellä

Viranhaltija	Päätös	Päätöksen otsikko	Päätöstyyppi	Otto-oikeuden käyttöaika umpeutuu
Maakuntajohtaja	§ 16/2026 9.10.2026	Muutospäätös: VISIO-kaavan merkintöjen täsmentämisen ja profiloinnin tuki, puitejärjestelyn perustaminen	Hankintapäätös	30.10.2026

Viranhaltija	Päätös	Päätöksen otsikko	Päätöstyyppi	Otto-oikeuden käyttöaika umpeutuu
Aluekehitysjohtaja	§ 50/2026 8.10.2026	AKKE-muutospäätös Espoon kaupungin hankkeelle Uusi kulma, AKKE25003	AKKE-muutospäätös	29.10.2026

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää

- merkitä alaistensa viranhaltijoiden päätökset tiedoksi ja
- ettei se käytä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeuttaan esityslistalla mainittuihin päätöksiin.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Liitteet

- Liite 1 Aluekehittämisen talouden- ja toiminnansuunnittelupäivien järjestäminen 10.-11.9.2026
- Liite 2 Takomo-neuvotteluhuoneen kokoustekniikan päivittäminen
- Liite 3 Muutospäätös: VISIO-kaavan merkintöjen täsmentämisen ja profiloinnin tuki, puitejärjestelyn perustaminen
- Liite 4 AKKE-muutospäätös Espoon kaupungin hankkeelle Uusi kulma, AKKE25003

Maakuntahallitus

26.10.2026

129

Johtajien antamat lausunnot

Maakuntahallitus 26.10.2026

Selostus

Edellisen kokouksen jälkeen on annettu Liitteet-kohdassa listatut lausunnot.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää merkitä tiedoksi johtajien antamat lausunnot.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Liitteet

- Liite 5 Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle eräiden ympäristöasioiden käsittelystä Lupa- ja valvontavirastossa annetun lain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi
- Liite 6 Lausunto, luonnokset ydinenergialain nojalla annettavista valtioneuvoston asetuksista ja säteilyturvallisuutta koskevien säännösehdotusten ympäristöarvioinnista
- Liite 7 Lausunto ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta koskien Klaukkalan Sudentullin datakeskushanketta
- Liite 8 Lausunto Raasepori, Ekerön aurinkovoimapuiston asemakaavan luonnos
- Liite 9 Lausunto synteettisen metaanin tuotantolaitoksen YVA-ohjelmasta, Porvoo Tolkkinen
- Liite 10 Lausunto Varsinais-Suomen vesien ja voimien vaihemaakuntakaavaluonnoksesta
- Liite 11 Lausunto Liikennealue VT25 Horsbäck, asemakaava ja asemakaavan muutos, valmisteluvaihe, Raasepori
- Liite 12 Lausunto Åminne gård asemakaavan muutosehdotuksesta, Raasepori
- Liite 13 Lausunto YVA-menettelyn soveltamistarpeesta Viikin-Malmin pikaraitiohankkeessa
- Liite 14 Helsinki Uusimaa Regions amendment proposals for Industrial Accelerator Act regulation (IAA)
- Liite 15 Maakuntaliittojen yhteinen lausunto HE 170/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle yhdyskuntakehittämislainsiksi ja siihen liittyviksi laeiksi

Maakuntahallitus

26.10.2026

130

Kokousaikataulu tiedoksi

Maakuntahallitus 26.10.2026

Selostus

Seuraavat **maakuntahallituksen** kokoukset

- 23.11.2026 klo 8.30-10.30, strateginen kokous
- 14.12.2026 klo 8.30-10.30

Seuraavat **maakuntavaltuuston** kokoukset

- 8.12.2026 klo 10.00
- 8.6.2027 klo 10.00
- 14.12.2027 klo 10.00

Seuraava **maakunnan yhteistyöryhmän** kokous

- 28.10.2026 klo 13.00-15.30

Maakuntahallituksen vuoden 2027 kokousajankohdat

Kokoukset maanantaisin klo 8.30-10.30

- 25.1.2027
- 22.2.2027
- 22.3.2027, strateginen kokous
- 26.4.2027
- 24.5.2027
- 21.6.2027
- 30.8.2027
- 27.9.2027
- 25.10.2027
- 22.11.2027, strateginen kokous
- 20.12.2027

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää merkitä tiedoksi kokousaikataulun.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Liisa Isokangas

Maakuntahallitus
Maakuntahallitus

§ 156

27.10.2025
26.10.2026

131

Helsingin hallinto-oikeuden päätös Uudenmaan kuntien edustajainkokouksen päätöksestä tehdystä valituksesta

Maakuntahallitus 27.10.2025 § 156

Asian vireilletulo

Helsingin hallinto-oikeuteen on 14.09.2025 tehty valitus kuntien edustajainkokouksen päätöksestä 19.8.2025 § 6 koskien maakuntavaltuuston jäsenten ja varajäsenten valintaa. Helsingin hallinto-oikeus on 23.9.2025 pyytänyt maakuntahallitusta antamaan lausuntonsa valituksen johdosta. Lisäksi hallinto-oikeus on pyytänyt vaalien valmistelutoimikunnan selvitystä valituksen johdosta. Selvitys tulee toimittaa maakuntahallituksen lausunnon liitteenä. Aineisto tulee toimittaa hallinto-oikeudelle 4.11.2025 mennessä.

Valituksen keskeinen sisältö

Valituksessa vaaditaan

1. Uudenmaan kuntien edustajainkokouksen 19.8.2025 maakuntavaltuuston kokoonpanoa koskevan päätöksen § 6 kumoamista.
2. Uudenmaan maakuntavaltuuston valinnan valmistelemista uudelleen 13.4.2025 suoritettujen kuntavaalien tuloksen pohjalta ottaen huomioon kuntalain 58:3 § säädökset.
3. Uudenmaan Sitoutumattomat ry:n ja Suomen Sitoutumattomat ry:n jäsenyhdistysten asettamien yhteislistojen Uudellamaalla saavuttaman äänimäärän laskemista yhteen siten, kun Uudenmaan liiton perussopimus ja oikeuskäytäntö edellyttävät.

Valituksessa todetaan lisäksi, että edellä mainittu edustajainkokous on kuullut asiassa Uudenmaan vaalien valmistelutoimikuntaa, joka on saanut kokouksessaan 17.4.2025 tiedoksi sitoutumattomien ryhmien kannan asiassa, mutta jättänyt sen huomiotta.

Ehdotus lausunnoksi

Uudenmaan liitto katsoo, että kuntien edustajainkokouksen päätös 19.8.2025 6 § on tehty lainmukaisesti ja pyytää hallinto-oikeutta hylkäämään valituksen. Valittaja ei ole näyttänyt toteen kuntalain 135 §:ssä edellytettyjä päätökseen tai päätöksentekoon kohdistuvia laillisuusvirheitä, joiden vuoksi kuntien edustajainkokouksen päätös tulisi kumota tai valmistella uudelleen.

1. Maakuntavaltuuston valintaan sovellettava lainsäädäntö

Valittaja vaatii Uudenmaan maakuntavaltuuston valinnan valmistelemista uudelleen kuntavaalien tuloksen pohjalta noudattaen kuntalain 58:3 § sääntelyä.

Uudenmaan liitto on lakisääteinen maakunnan liitto. Maakunnan liiton ylimmän toimielimen, Uudenmaan maakuntavaltuuston, kokoonpanossa poliittinen suhteellisuus tulee toteuttaa alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin rakennepolitiikan toimeenpanosta annetun lain (756/2021, jatkossa "aluekehittämislaki") nojalla. Aluekehittämislain 7:3 § mukaan maakuntavaltuustossa edustettuina olevien ryhmien ääniosuuksien tulee maakuntavaltuustoon valittaessa vastata jäsenkuntien valtuustoissa edustettuina olevien eri ryhmien kuntavaaleissa saamaa ääniosuutta maakunnan alueella vaalilaissa (714/1998) säädetyn suhteellisuusperiaatteen mukaisesti.

Maakunnan liiton muihin toimielimiin sovelletaan kuntalain 58:3 §:ää, mutta ei liiton ylimmän päättävän elimen eli maakuntavaltuuston jäsenten kokoonpanoon, josta säädetään edellä mainitulla tavalla aluekehittämislaisissa.

Uudenmaan maakuntavaltuuston valintaa ei täten ole mahdollista valmistella uudelleen noudattaen kuntalain 58:3 § sääntelyä. Uudenmaan liitto katsoo, että valitus tulee hylätä, koska valittajan vaatimus perustuu väärään säädökseen.

Uudenmaan liitto ottaa kuitenkin seuraavassa toissijaisesti kantaa myös aluekehittämislaisissa säädettyihin maakunnan liiton ylimmän toimielimen poliittisen suhteellisuuden toteuttamista koskeviin säännöksiin, jos hallinto-oikeus katsoo, ettei valitusta voi hylätä pelkästään vaatimuksen perustumisella väärään säädökseen.

2. Sitoutumattomien ryhmien äänimäärien laskeminen yhteen

Valittaja vaatii Uudenmaan Sitoutumattomat ry:n ja Suomen Sitoutumattomat ry:n jäsenyhdistysten asettamien yhteislistojen Uudellamaalla saavuttaman äänimäärän laskemista yhteen siten, kun Uudenmaan liiton perussopimus ja oikeuskäytäntö edellyttävät (mm. KHO 17.6.1999/1648 ja KHO 17.6.1999/1649).

Uudenmaan liiton perussopimuksen (2013) 4 § nojalla kuntien edustajainkokous valitsee maakuntavaltuuston jäsenet ja heille henkilökohtaiset varajäsenet. Perussopimuksen 13 § toisessa kappaleessa määrätään, että valtuustossa edustettuina olevien poliittisten ryhmien ääniosuuksien tulee vastata jäsenkuntien valtuustoissa edustettuina olevien eri ryhmien kunnallisvaaleissa saamaa ääniosuutta maakunnan alueella vaalilaissa säädetyn suhteellisuusperiaatteen mukaisesti. Perussopimuksen määräys vastaa olennaiselta sisällöltään aluekehittämislain 7 § säännöstä, eikä se sisällä muita määräyksiä äänten laskemisesta yhteen maakuntavaltuuston kokoonpanoa koskien.

Valittaja vetoaa valituksessaan myös oikeuskäytäntöön. Sitä koskevan oikeuskirjallisuuden mukaan ns. sitoutumattomien äänimäärien yhteenlaskemisen tulkintaa ohjaavat korkeimman hallinto-oikeuden (KHO) ratkaisut (Kuntalaki – Tausta ja tulkinnat, Harjula – Prättälä, 2023). Eri

ryhmien yhteen laskeminen edellyttää puolueiden ulkopuolisilta ryhmiltä riittävää keskinäistä yhteyttä. KHO on ratkaisuisaan kiinnittänyt huomiota muun muassa sitoutumattomien yhdistysten yhteisiin tavoitteisiin, keskinäisiin yhteistyösopimuksiin, yhdenmukaisiin sääntöihin sekä kuulumiseen maakunnalliseen tai valtakunnalliseen sitoutumattomien yhdistykseen tai keskusjärjestöön.

Erityisesti Uudenmaan liiton edustajainkokouksen osalta KHO on ratkaisussaan 9.8.2006 (226/1/06) jättänyt voimaan Helsingin hallinto-oikeuden ratkaisun, jonka mukaan kunnallisvaaleissa esiintyneiden yhdistysten keskinäisestä yhteydestä, kuten yhteistoiminnasta, yhteisistä tavoitteista tai yhdistysten yhdenmukaisista säännöistä tulee esittää sellaisia seikkoja, että yhteislistat voidaan laskea yhteen. Uudenmaan liitto katsoo, että kyseisen ratkaisun periaatteita voidaan soveltaa myös tämän valituksen yhteydessä.

Valittaja ei ole toimittanut mitään näyttöä edellä mainituista oikeuskäytännön edellyttämästä riittävästä keskinäisestä yhteistyöstä Uudenmaan Sitoutumattomat ry:n ja Suomen Sitoutumattomat ry:n jäsenyhdistysten välillä. Oikeuskäytännössä edellytetyn näytön puuttuminen on peruste valituksen hylkäämiselle.

3. Vaalien valmistelutoimikunnan toiminta

Valittaja viittaa valituksessaan siihen, että vaalien valmistelutoimikunta on kokouksessaan 17.4.2025 saanut tiedoksi sitoutumattomien ryhmien kannan asiassa, mutta jättänyt sen huomiotta.

Maakuntahallitus on 16.12.2024 § 174 nimennyt vaalien valmistelutoimikunnan, joka on toimitelinen, joka valmistelee Uudenmaan liiton maakuntavaltuuston ja maakuntahallituksen valintaa kuntavaalien tuloksen mukaisesti. Vaalien valmistelutoimikunta avustaa muun muassa suhteellisuusperiaatteen ja tasa-arvolain vaatimusten yhteensovittamisessa toimielinten valinnan tueksi. Se koostuu pääosin puolueiden Uudenmaan piirijärjestöjen toiminnanjohtajista. Vaalien valmistelutoimikunta ei kuitenkaan tee juridisia päätöksiä vaan se ainoastaan avustaa kuntien edustajainkokousta, joka Uudenmaan liiton perussopimuksen 4 § mukaisesti valitsee maakuntavaltuuston jäsenet ja varajäsenet.

Kuntavaalien jälkeen valittaja on toimittanut vaalien valmistelutoimikunnan tietoon kirjelmänsä 15.4.2025, jossa esitetään Suomen sitoutumattomat ry:n jäsenyhdistysten yhteenlaskettu vaalitulos Uudellamaalla sekä pyydetään vaalituloksen ottamista huomioon. Vaalien valmistelutoimikunta ei jättänyt valittajan kirjelmää huomiotta. Se merkitsi kirjelmän tiedoksi kokouksessaan 17.4.2025.

Kuntien edustajainkokous 19.8.2025 teki valituksen kohteena olevan päätöksensä yksimielisesti kuultuaan ensin vaalien valmistelutoimikunnan puheenjohtajaa suullisesti.

Hallinto-oikeuden pyynnöstä vaalien valmistelutoimikunta on laatinut selvityksenä valituksen johdosta. Selvitys on tämän lausunnon liitteenä.

Yhteenveto

Valittajan valituksessa ei ole esitetty laillisuusperusteita, joiden perusteella Uudenmaan kuntien edustajainkokouksen 19.8.2025 § 6 päätös tulisi kumota tai Uudenmaan maakuntavaltuuston valinta valmistella uudelleen.

Edustajainkokouksen päätös 19.8.2025 § 6 on alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin rakennepolitiikan toimeenpanosta annetun lain (756/2021) sekä Uudenmaan liiton perussopimuksen (2013) mukainen.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää antaa edellä esitetyn ehdotuksen mukaisen lausunnon.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Päätös:

Maakuntahallitus päätti esityksen mukaan.

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Tuija Telén
Asiantuntija Tero Suursalmi

Täytäntöönpano:

Päätösote: Helsingin hallinto-oikeus

Maakuntahallitus 26.10.2026
252/00.00.00.00/2025

Selostus

Helsingin hallinto-oikeuteen on 14.09.2025 tehty valitus kuntien edustajainkokouksen päätöksestä 19.8.2025 § 6 koskien maakuntavaltuuston jäsenten ja varajäsenten valintaa.

Helsingin hallinto-oikeus on hylännyt asiasta tehdyn valituksen päätöksellään 22.9.2026 (Dnro 5903/03.04.04.10/2025).

Päätöksessään hallinto-oikeus toteaa, että maakuntavaltuustoa valittaessa puolueiden ulkopuolisten ryhmien saamien äänten yhteen laskeminen edellyttää ryhmiltä riittävää keskinäistä yhteyttä. Tällaiseksi yhteydeksi ei riitä pelkästään se, että kysymys on puolueiden ulkopuolisista ryhmistä. Keskinäistä yhteyttä arvioitaessa huomiota on kiinnitettävä ryhmiä yhdistäviin seikkoihin, esimerkiksi ryhmien yhteisiin tavoitteisiin, mahdolliseen keskinäiseen yhteistyösopimukseen, yhdistysten sääntöjen yhdenmukaisuuteen sekä yhdistysten kuulumiseen maakunnalliseen tai valtakunnalliseen sitoutumattomien yhdistykseen tai keskusjärjestöön.

Hallinto-oikeus toteaa, että valittajan Suomen Sitoutumattomat ry:n nimissä Uudenmaan liittoon lähettämässä viestissä olevaa tietoa siitä, että viestissä mainitut rekisteröidyt yhdistykset ovat Suomen Sitoutumattomat ry:n jäseniä, ei ole aihetta epäillä. Valtakunnallisen yhdistyksen jäsenyyden ei kuitenkaan ole yksinään katsottava osoittavan riittävää keskinäistä yhteyttä yhdistysten välillä. Asiassa ei ole esitetty selvitystä kyseisten yhdistysten tai viestissä myös mainitun yhteislistan säännöistä, tavoitteista tai mahdollisesta yhteistyöstä taikka muista sellaisista seikoista, joiden johdosta ryhmillä voitaisiin katsoa olevan keskinäinen yhteys. Valituksessa tarkoitettujen, puolueiden ulkopuolisten ryhmien ei siten voida katsoa muodostavan toimeenpanolain 7 §:n 3 momentissa tarkoitettua ryhmää, jonka jäsenten eri kunnissa saamat äänet olisi tullut laskea yhteen maakuntavaltuuston jäseniä ja varajäseniä valittaessa. Näin ollen kuntien

edustajainkokouksen valituksenalainen päätös ei ole valituksessa esitetyllä perusteella lainvastainen.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää merkitä tiedoksi Helsingin hallinto-oikeuden päätöksen.

Esitteljä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Liisa Isokangas

Oheismateriaali

Helsingin hallinto-oikeuden päätös 22.9.2026, Maakuntavaltuuston valintaa koskeva kunnallisvalitus

Tarkastuslautakunta	§ 10	7.5.2026
Maakuntavaltuusto	§ 5	9.6.2026
Maakuntahallitus	§ 102	24.8.2026
Maakuntahallitus		26.10.2026

132

Maakuntahallituksen lausunto vuoden 2025 arviointikertomuksesta

Tarkastuslautakunta 07.05.2026 § 10

Selostus

Kuntalain 121 § mukaan tarkastuslautakunta antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset.

Päätösesitys:

Tarkastuslautakunta laatii ja allekirjoittaa arviointikertomuksen vuodelta 2025 ja antaa sen maakuntavaltuustolle.

Päätös:

Tarkastuslautakunta päätti esityksen mukaan.

Maakuntavaltuusto 09.06.2026 § 5

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Nina Suomalainen antaa asiasta suullisen selostuksen kokouksessa.

Päätösesitys:

Maakuntavaltuusto päättää

- merkitä tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen vuodelta 2025 tiedoksi,
- että arviointikertomus viedään maakuntahallitukselle tiedoksi.

Päätös:

Maakuntavaltuusto päätti esityksen mukaan.

Maakuntahallitus 24.08.2026 § 102

Selostus

Kuntalain 121 § mukaan kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta. Säännöstä sovelletaan myös kuntayhtymissä.

Lausunto valmistellaan maakuntahallituksen kokoukseen 26.10.2026.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää merkitä tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen vuodelta 2025 tiedoksi.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Päätös:

Maakuntahallitus päätti esityksen mukaan.

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Tuija Telén
Asiantuntija Liisa Isokangas

Maakuntahallitus 26.10.2026

165/00.03.00.00/2026

Selostus

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan kokonaisuutena liiton toiminta vaikuttaa vakaalta ja tavoitteelliselta, mutta lähivuodet edellyttävät edelleen tarkkaa talouden hallintaa, toiminnan priorisointia ja vaikuttavuuden nykyistä selkeämpää osoittamista. Tarkastuslautakunta katsoi arviointikertomuksessaan, että maakuntavaltuuston vuodelle 2025 asettamat tavoitteet ovat olennaisilta osin toteutuneet siltä osin kuin liitto on voinut niihin itse vaikuttaa.

Tarkastuslautakunnan tekemät huomiot:

1. Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota tavoitteiden ja toiminnan tuloksellisuuden arviointiin. Jatkossa tavoitteiden mittareita tulisi kehittää niin, että niiden perusteella voidaan nykyistä selkeämmin arvioida, mitä hyötyä ja tavoitteita Uudenmaan liitto on toiminnallaan saavuttanut. Samoin hankkeiden pitkäaikaisten vaikutusten, pysyvyyden ja konkreettisen vaikuttavuuden arviointia on hyvä edelleen kehittää.
2. Uudenmaan liiton tulisi viestinnässään nykyistä vahvemmin huomioida myös kuntien luottamushenkilöt ja muut maallikkotason kohderyhmät.
3. Tulevina vuosina strategialähtöisyys, säästötoimet ja henkilöstötilanne tulee pitää tasapainossa tulorahoituksen heikentyessä. On kiinnitettävä huomiota sekä henkilöstökulujen että ostopalveluiden kasvun pitämiseen maltillisena. Työnkuormitusta ja henkilöstön jaksamista on seurattava tarkasti myös tulevina vuosina.
4. Tarkastuslautakunta kehottaa ryhtymään toimenpiteisiin maksuliikenteen kontrollin edelleen kehittämiseksi sekä työterveyspalveluiden kilpailuttamiseksi tilintarkastajan suosituksen mukaisesti.
5. Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan perusteita olisi hyvä tarkastella niiden ajantasaisuuden varmistamiseksi.
6. Tarkastuslautakunnan näkökulmasta liiton tulorakenteeseen liittyy rakenteellinen riski. Liiton tulopohja on kapea ja vahvasti sidoksissa kuntien maksuosuuksiin, joiden leikkaaminen vuodelle 2026 heikentää pysyvästi toimintatulojen tasoa. Toimintatulot eivät siten sellaisenaan luo puskuria kasvaville kustannuspaineille, vaan korostavat menojen hallinnan ja talouden sopeuttamisen merkitystä tulevina vuosina.

Maakuntahallituksen lausunto toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta

1. Uudenmaan liitossa on ollut käynnissä toiminnan strategialähtöisyyden kirkastaminen vuodesta 2024. Osana tätä työtä on kehitetty myös toiminnan sitovien vuositavoitteiden ja niiden tulosten vaikuttavuuden raportointia. Työ jatkuu nyt käynnissä olevan vuoden 2027 talousarviovalmistelun yhteydessä. Tämän vuoden valmistelutyössä tullaan erityisesti kiinnittämään huomiota tavoitteisiin liittyvien mittareiden valintaan ja sen kautta tavoitteiden tulosten vaikuttavuuden arviointiin osana tulevaa raportointia.
2. Kuntien luottamushenkilöt tullaan huomioimaan vuoden 2027 aikana entistä tärkeämpänä kohderyhmänä liiton viestinnässä ja heidän aktiivisemmaksi tavoittamiseksi tullaan kehittämään systemaattinen toimintamalli. Toimintamalli tulee sisältämään muun muassa erilaiset viestintämateriaalit sekä vuorovaikutuksen kanavat. Pääasiallisena kohderyhmänä tässä kehitystyössä tulevat olemaan kunnanhallitusten ja -valtuustojen puheenjohtajistot.
3. Johtoryhmä seuraa toiminnan ja talouden toteutumista kokouksissaan vähintään osavuositarkastusten syklissä. Käynnissä oleva talouden tasapainotusohjelma liittyy nimenomaan ostopalveluiden sekä muiden ei-sidottujen kustannusten jatkuvaan arviointiin sekä maltillisena pitämiseen. Liiton työntekijöiden työnkuormitusta seurataan muun muassa kaksi kertaa vuodessa tehtävillä pulssi-mittauksilla, kerran vuodessa tehtävällä laajemmalla henkilöstökyselyllä sekä päivittäisissä työntekijöiden ja lähiesihenkilöiden välisissä vuorovaikutustilanteissa.
4. Vuodelle 2026 määritettiin kolme sisäisen valvonnan painopistettä, joista yksi kuuluu: *Uuden taloushallintojärjestelmäkokonaisuuden käyttöönoton yhteydessä varmistetaan sisäiset kontrollit ja toimivallat.* Uuden taloushallintojärjestelmän käyttöönotto on hyvässä vaiheessa ja sisäiset kontrollit käydään läpi osana käyttöönottoprojektia. Tarvittaessa toimintatapoihin ja vaarallisiksi tunnistettuihin työketjuihin tehdään muutoksia. Sisäisen valvonnan painopisteiden toteutuksesta raportoidaan osana vuoden 2026 toimintakertomusta. Työterveyspalvelut kilpailutetaan vuoden 2027 aikana.
5. Maakuntavaltuusto on päättänyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista 3.12.2014. Osana sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kokonaisuuden kehitystyötä vuonna 2026 ko. periaatteet käydään läpi ja päivitetään tarvittavilta osin niin, että maakuntavaltuusto voi käsitellä ne kokouksessaan joulukuussa 2026.
6. Huomio tulorakenteen riskistä on paikkansapitävä. Uudenmaan liitto on kuntayhtymä, jonka tulorakenne koostuu lähes yksinomaan kuntien jäsenmaksuista. Liiton ei ole tarkoitus tehdä voittoa toiminnallaan eikä toimia markkinoilla palvelujen tarjoajana. Tästä syystä muita tulonlähteitä ei ole eikä niitä olla suunnittelemassa. Menojen hallinta ja talouden sopeuttaminen on johtoryhmän jatkuvan seurannan alla.

Asian tausta

Kuntalain 121 § mukaan kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta. Säännöstä sovelletaan myös kuntayhtymissä.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää antaa edellä esitetyn ehdotuksen mukaisen lausunnon maakuntavaltuustolle.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Tuija Telén
Asiantuntija Liisa Isokangas

Oheismateriaali

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus tilikaudelta 2025

Maakuntahallitus

26.10.2026

133

Lausunto Helsingin Östersundomin osayleiskaavasta, ehdotusvaihe

Maakuntahallitus 26.10.2026

42/06.02.00/2022

Tiivistelmä

Helsingin Östersundomin osayleiskaavan keskeisenä tavoitteena on osoittaa uusi raideliikenteeseen perustuva yhdyskuntarakenne siten, että alueelle suunniteltavasta maankäytöstä ei aiheudu merkittäviä haitallisia vaikutuksia Natura-alueille. Osayleiskaavaehdotus on lainvoimaisen Östersundomin alueen maakuntakaavan periaatteiden mukainen.

Lausunnossaan Uudenmaan liitto tuo esille, että alueen maankäyttö ja mitoitus on suunniteltu kokonaisuutena raideliikenteen toimintaedellytyksiä suosivaksi ja että raideliikenteen kannalta keskeisten alueiden toteuttaminen on kytketty uuden raideliikenneyhteyden sitovaan toteuttamispäätökseen maakuntakaavan edellyttämällä tavalla.

Osayleiskaava luo edellytykset maakunnallisten ekologisten yhteyksien säilymiselle ja vahvistamiselle. Uusi rakentaminen aiheuttaisi kuitenkin paikoitellen este- ja häiriövaikutuksia maakunnalliseen ekologisen verkoston kytkeytyvyydelle, joten kaavamääräyksiä olisi tarpeen vielä täsmentää. Maakuntahallitukselle esitetään, että se päättää antaa ehdotuksen mukaisen lausunnon.

Asian vireilletulo

Helsingin kaupunki pyytää lausuntoa Östersundomin osayleiskaavan ehdotuksesta 30.10.2026 mennessä. Lausuntopyyntö on saapunut 24.9.2026. Nähtävillä ja lausunnoilla oleva aineisto on esillä osoitteessa <https://kartta.hel.fi/suunnitelmat>.

Asian tausta

Kaavan tavoitteet ja vaiheet

Östersundomin aluetta suunnitellaan pikaraitiotiehen perustuvana, viherverkoston ja arvokkaimmat luontoalueet huomioivana noin 30 000-40 000 asukkaan kokonaisuutena.

Pikaraitiotien linjaus kulkee pääosin Uutta Porvoontietä pitkin ja se kytkeytyy Itäkeskukseen. Uusi rakentaminen sijoittuu ensisijaisesti raideliikenteen varrelle ja olemassa olevaan rakenteeseen tukeutuen. Luontoarvoiltaan tärkeimmät alueet säilyvät ja osayleiskaavassa osoitetaan kattava luonnonsuojelualueiden verkosto.

Alueen toteutuminen on sidottu raideliikennepäätökseen ja laajamittainen rakentaminen toteutuu vasta pitkällä aikavälillä. Sitä ennen edistetään olemassa olevien pientaloalueiden täydennysrakentamista, viher- ja virkistysverkoston kehittämistä sekä työpaikka-alueiden toteutumista.

Osayleiskaava on tullut vireille vuonna 2022. Osayleiskaavan luonnos oli nähtävillä ja lausunnoilla lokakuussa 2024.

Kaavatilanne

Suunnittelualueella on voimassa Helsingin maanalainen yleiskaava. Alueella on lisäksi voimassa asemakaavat Landbossa, Karhusaarella, Östersundomin kartanon ja Knutersintien välisellä alueella, Sakarinmäen koulun, Sakarintien ja Kraputien alueilla sekä Korsnäsissä. Suurin osa suunnittelualueesta on asemakaavoittamatonta.

Kaupunki laatii parhaillaan asemakaavan muutoksia nykyisillä pientaloalueilla sekä kaavoittaa ennestään asemakaavoittamattomia nykyisiä pientaloalueita, jotka kuuluvat kaavoitusohjelmaan. Lisärakentaminen näillä alueilla edellyttää vesihuollon kehittämistä.

Maakuntakaava

Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa (AKL 32§).

Östersundomin alueen maakuntakaavan keskeisiä suunnitteluperiaatteita ovat: uusi taajamarakenne sidotaan raideliikenteeseen ja raideyhteyden toteuttamiseen, turvataan alueen tärkeät ekologiset yhteydet Sipoonkorven ja merenrannan Natura-alueiden välillä, eikä heikennetä merkittävästi Natura-alueiden luonnonarvoja. Nämä keskeiset suunnitteluperiaatteet näkyvät paitsi kaavaratkaisussa, myös suunnittelumääräyksissä.

Suunnittelualuetta koskevat seuraavat maakuntakaavan merkinnät:

- Raideliikenteeseen tukeutuva taajamatoimintojen alue
- Tiivistettävä alue
- Keskustatoimintojen alue
- Työpaikka-alue
- Merkitykseltään seudullinen vähittäiskaupan suuryksikkö
- Liikenneväylän katkoviivamerkintä osoittaa ohjeellisen tai vaihtoehtoisen linjauksen (rata/tie)
- Yhdysrata
- Moottoriväylä
- Liikennetunneli (tie)
- Joukkoliikenteen vaihtopaikka
- Eritasoliittymä
- 400 kV voimajohto ja 400 kV voimajohdon ohjeellinen linjaus
- 110 kV voimajohto ja 110 kV voimajohdon ohjeellinen linjaus
- Runkovesijohto
- Yhdyskuntateknisen huollon alue
- Ylijäämämaiden loppusijoitukseen varattu alue
- Maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö
- Arvokas harjualue tai muu geologinen muodostuma
- Natura 2000 verkostoon kuuluva tai ehdotettu alue
- Luonnonsuojelualue
- Virkistysalue
- Viheryhteystarve

Uudenmaan liiton aiemmat lausunnot

Uudenmaan maakuntahallitus antoi 28.2.2022 lausunnon osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Uudenmaan liitto toi esille osayleiskaavan merkityksen maakuntakaavan ja Helsingin Yleiskaava

2016 tavoitteiden toteutumiselle ja kaavan seudullisestikin merkittävät vaikutukset.

Uudenmaan maakuntahallituksen lausunnossa 11.11.2024 osayleiskaavan luonnoksesta liitto totesi osayleiskaavan toteuttavan maakuntakaavan periaatteita. Liitto kuitenkin edellytti muun muassa asukasmitoituksen riittävyyden selvittämistä, työpaikka-alueiden määräyksen ja ajoituksen täydentämistä, kaupan seudullisuuden alarajojen esittämistä, ekologisten yhteyksien toimivuuden perustelemista ja vahvistamista, maamassojen kiertotaloutta tukevia ratkaisuja sekä ilmastovaikutusten ja tulvariskien huomioimista. Uudenmaan liiton lausunto on pääosin huomioitu kaavaehdotuksen valmistelussa.

Uudenmaan liitto antoi 8.5.2026 asiantuntijalausunnon Helsingin yleiskaavapäällikölle. Lausunnon mukaan osayleiskaavaa ei voida pitää maakuntakaavan mukaisena, mikäli siinä tukeuduttaisiin ainoastaan yleisluonteisesti joukkoliikenteeseen ilman nimenomaista raideliikenteeseen perustuvaa ratkaisua tai mikäli alueen toteuttaminen irrotettaisiin raideliikenneyhteyden sitovasta toteuttamispäätöksestä.

Ehdotus lausunnoksi

Uudenmaan liitto pitää hyvänä, että kaavaluonnoksesta annettua palautetta on huomioitu ehdotusvaiheessa, vaikutusten arviointeja on täydennetty ja kaavatyössä on jatkettu yhteistyötä viranomaisten kesken. Uudenmaan liitto pitää osayleiskaavan valmisteluprosessia kokonaisuutena erittäin onnistuneena alueen ristiriitaisten tavoitteiden yhteensovittamiseksi ja toteaa, että osayleiskaava on valmisteltu huolella maakuntakaavan ja osayleiskaavan tavoitteiden toteutumisen varmistamiseksi.

Yhdyskuntarakenne

Östersundomin alueen kehittäminen tukee pääkaupunkiseudun aluerakenteen tasapainottamista idän suuntaan. Ehdotuksessa esitetään pikaraitiotiehen ja olemassa oleviin taajama-alueisiin perustuvaa yhdyskuntarakenteen tiivistämistä ja kehittämistä, jossa alueelle mahdollistetaan noin 30 000–40 000 asukasta ja 4 000–6 000 työpaikkaa.

Luonnosvaiheeseen nähden (35 000–45 000 asukasta) kaavaehdotuksen kokonaismitoitus on hieman alhaisempi ja tiiviin asuntorakentamisen alueita (A1, A2) on vähemmän. Nämä muutokset selittyvät pitkälti Landbo-Ultunan ja Karhusaaren alueita koskevan maankäytön ja liikenneratkaisun muutoksella. Luonnosvaiheessa näille alueille oli osoitettu pikaraitiotien yhteystarve, jonka toteuttaminen olisi edellyttänyt suurempaa asukas- ja työpaikkamäärää. merkittävää lisäystä. Kaavaehdotuksessa pikaraitiotien yhteystarvemerkitöjä ei osoiteta ja alueet on tarkoitettu yksinomaan pientalovaltaiseen asumiseen (A4).

Yhdyskuntarakenteen kehittämisen painottuminen luonnosvaihetta rajatummalle alueelle raideyhteyden varteen selkeyttää maankäytön ja liikennejärjestelmän yhteensovittamisen tarpeita ja parantaa raideliikenteen toimintaedellytyksiä. Ratkaisu noudattaa maakuntakaavan periaatetta, jossa alueen maankäyttö on kuntakaavoituksessa suunniteltava ja mitoitettava raideliikenteen toimintaedellytyksiä suosivaksi. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kuitenkin tärkeä varmistaa, että raideliikenteestä ja muusta palveluverkosta kauimpana sijaitsevat pientaloalueet (A4) kytkeytyvät toiminnallisesti uuteen yhdyskuntarakenteeseen.

Osayleiskaavan ajoitusmääräyksen mukaan keskustatoimintojen alueiden (C), asuntoalueiden A-1, A-2 ja A-3 sekä Sakarinmäen palvelujen alueen (P/KM) toteuttaminen edellyttää raideyhteyden sitovaa toteuttamispäätöstä. Ennen päätöstä voidaan täydentää olemassa olevia pientaloalueita (A-4) bussiliikenteeseen tukeutuen, toteuttaa työpaikka-alueita niiltä osin kuin toiminta ei aiheuta merkittävää työmatkaliikennettä sekä kehittää virkistys- ja retkeilyreittejä ja ekologisia yhteyksiä.

Maakuntakaavan raideliikenteeseen tukeutuva taajamatoimintojen alue -merkintä ja -määräys eivät liiton tulkinnan mukaan edellytä, että kaikki alueelle suunniteltu rakentaminen tulee kytkeä uuden raideliikenneyhteyden sitovaan toteuttamispäätökseen. Maakuntakaavan mukainen ratkaisu edellyttää, että raideliikenneyhteyden suunnittelu ja alueen maankäyttö tulee kytkeä toisiinsa ja alueen toteuttaminen tulee kytkeä raideliikenneyhteyden sitovaan toteuttamispäätökseen. Uudenmaan liitto toteaa, että osayleiskaavaehdotuksen ratkaisu on tältä osin hyvin linjassa maakuntakaavan kanssa.

Liikenne

Uudenmaan liitto toteaa, että osayleiskaavaehdotuksen liikenneratkaisu vastaa maakuntakaavan ratkaisua. Liitto pitää erityisen hyvänä raskaan liikenteen ja logistiikan huomioimista kaavassa sekä joukkoliikenteen kytkemistä itäisen Helsingin joukkoliikenneverkostoon. Liikenneverkon kuormittuminen on merkittävä huomioitava asia liikenteen sujuvuuden kannalta. Liitto toivoo, että työssä varmistetaan tarvittavien liikenteen tilavaatimusten siirtyminen aluevarauksina alueen jatkosuunnitteluun.

Elinkeinot ja kauppa

Yleiskaavaehdotuksessa on osoitettu Sakarinmäki keskustatoimintojen alueena (C). Määräyksen mukaan Sakarinmäen keskustatoimintojen alueelle saa sijoittaa merkitykseltään seudullisia vähittäiskaupan suuryksiköitä.

Myös Östersundomin alue on osoitettu keskustatoimintojen alueena (C). Kaavamääräyksen mukaan alueelle saa sijoittaa merkitykseltään paikallisia vähittäiskaupan suuryksiköitä.

Sakarinmäen pohjoispuolelle on osoitettu palvelujen alue (P/KM), ja sen kaavamääräyksessä on nyt esitetty enimmäismitoitus seudullisen vähittäiskaupan kerrosalalle (100 000 k-m²) maakuntakaavan mukaisesti. Seudullisuuden alarajat on esitetty koko aluetta koskevissa määräyksissä maakuntakaavan mukaisesti. Osayleiskaavassa esitetyt kaupan ratkaisut vastaavat maakuntakaavan periaatteita.

Kulttuuriympäristöt

Maakuntakaavassa on osoitettu valtakunnallisesti merkittävät rakennetun kulttuuriympäristön alueet (RKY 2009) sekä kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt. Östersundomin kulttuurimaisemaan kuuluu Vanhan Porvoontien molemmiin puolin levittäytyviä peltoaukeita sekä Östersundomin kartanoalue.

Kaavaluonnoksesta antamassaan lausunnossaan liitto on pitänyt osayleiskaavan määräyksiä riittävinä, jotta valtakunnalliset ja maakunnalliset kulttuuriympäristön arvot tulevat huomioiduiksi. Ehdotusvaiheessa on teeman mukaista vaikutusten arviointia syvennetty, mitä liitto pitää hyvänä.

Määräykset kulttuuriympäristön ja maiseman huomioon ottamisesta ja arvojen yhteensovittamisesta ovat pysyneet luonnosvaiheeseen verrattuna

pääosin muuttumattomina. Poikkeuksena on määräys rakennetusta kulttuuriympäristöstä (rky), jonka mukaan ”Aluetta koskevissa toimenpiteissä ja alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on sovitettava yhteen kaavassa osoitettu maankäyttö ja kulttuuriympäristöarvot”. Osayleiskaavan luonnosvaiheessa määräys (rky) korosti alueen kokonaisuuden ja ominaispiirteiden huomioon ottamista sekä museoviranomaisten kuulemista toimenpiteissä ja yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Uudenmaan liitto pyytää vielä arvioimaan määräystä valtakunnallisesti merkittävästä rakennetusta kulttuuriympäristöstä (rky), edellä esitetty huomioiden.

Viherrakenne ja ekologiset yhteydet

Uudenmaan liitto pitää hyvänä, että luonnonarvojen ja ekologisten yhteyksien säilymiseen ja vahvistamiseen sekä hyvin saavutettaviin virkistysalueisiin on kiinnitetty osayleiskaavassa erityistä huomiota. Erityisen myönteistä on Salmenkallion ja Länsisalmen välisen yhteyden kehittämisen eteneminen. Hankkeesta on laadittu viitesuunnitelma ja hankekortti, yhteistyö Vantaan kanssa on käynnistetty ja yhteyden jatkuvuutta on turvattu maakaupoin. Lisäksi yleisillä suunnittelumääräyksillä edellytetään yhteyden parantamista ennen Östersundomin alueen laajempaa rakentamista. Uudenmaan liitto pitää tärkeänä, että yhteyden ekologista toimivuutta myös seurataan ja tarvittaessa edelleen kehitetään kaavan toteuttamisen aikana.

Osayleiskaavaehdotuksen liiteaineistoina on ekologisen verkoston selvitys (Helsingin kaupunki 2026) sekä luontovaikutusten arviointiraportti (Ramboll 2026), joissa on käsitelty kaavaehdotuksen vaikutuksia ekologisiin verkostoihin. Vaikutusten arvioinnissa on tunnistettu tulevan raidelinjan läheisyydessä kielteisiä vaikutuksia Östersundominpuron runkoyhteyteen, Salmenkallion-Länsisalmen runkoyhteyteen sekä alueelliseen yhteyteen Sakarinmäen-Korsnäsin alueella. Kielteisiä vaikutuksia voidaan raportin mukaan lieventää toteuttamalla ekologiset yhteydet riittävän leveinä, ohjaamalla ja hillitsemällä virkistyskäytön häiriövaikutusta suunnittelun keinoin ja erityisesti ehkäisemällä katkoskohtien muodostumista kehittämällä ratkaisuja väylien kanssa risteävän ekologisen yhteysalueen turvaamiseksi.

Uudenmaan liitto lausui osayleiskaavan luonnoksesta, että maakuntakaavan viheryhteystarvemerkitöjen toteutettavaan leveyteen ja laatuun vaikuttavat heikentävästi yleiskaavaluonnoksessa osoitetut, maakuntakaavan muita ratkaisuja tukevat tiiviimmän rakentamisen alueet. Sakarinmäen ja Östersundomin keskusten välille jäävä maakunnallinen ekologinen yhteys oli osoitettu yleiskaavaluonnoksessa kapeampana kuin mitä häiriövaikutuksen välttäminen edellyttäisi.

Osayleiskaavaehdotuksessa kapeikon vaikutusta kyseiseen ekologiseen yhteyteen on lievennetty laajentamalla lähivirkistysaluetta, supistamalla maankäyttöalueita sekä muuttamalla raideyhteyden linjausta. Lisäksi kartanoalueen PA/s ja rky-merkinnät pyrkivät säilyttämään alueen nykyiset ominaispiirteet ja väljän rakenteen.

Yleiskaavaehdotuksen vaikutustenarviointiraportissa on tuotu esille, että kaavaehdotuksen mukaisessa tilanteessa Uuden Porvoontien läheisyydessä Östersundominpuron runkoyhteys on häiriövaikutteinen ja suojaton ympärille esitetyn maankäytön takia. Raportissa todetaan myös, että runkoyhteys on osa maakunnallista ekologista verkostoa ja se on merkityksellinen esimerkiksi suojelualueverkoston kytkeytyvyyden kannalta astinkivenä. Lisäksi ekologisen yhteyden toimivuudelle aiheutuu merkittävästi heikennystä virkistyskäytön lieveilmiöiden kautta. Ottaen

huomioon arvioidut vaikutukset, Uudenmaan liitto toistaa luonnosvaiheen lausuntonsa Sakarinmäen ja Östersundomin keskusten välille jäävän ekologisen yhteyden kapeudesta. Uudenmaan liitto esittää, että ekologisen yhteyden kaavamääräystä täydennetään kyseiseen yhteyden osaan sidotulla vähimmäisleveydellä, joka ohjaa yksityiskohtaisempaa suunnittelua ja toteuttamista. Kyseisellä alueella maakunnallinen ekologinen yhteys tulee muodostua pääosin rakentamattomasta puustoisesta alueesta johon voi tukeutua muuta häiriövaikutuksiltaan vähäistä aluetta, jota lajisto voi käyttää siirtymiseen ekologisen yhteyden alueella.

Östersundomin merenlahdilta itään kohti Sipoota Sakarinmäki-Korsnäs alueiden kautta kulkevan maakuntakaavan viheryhteystarpeen sijaintia ja toteutustapaa on tarkennettu osayleiskaavassa. Ekologisen yhteystarpeen merkintä kulkee yleiskaavaehdotuksessa rannan myötäisesti, josta se jatkuu pohjois-eteläsuuntaisesti Korsnäsinpuron myötäistä VL-aluetta pitkin, jatkuen itään Immersbackan suojelualueen kautta. Yhteys jatkuu myös pohjoiseen Porvoonväylän yli kaavassa osoitetun ja yhteyttä vahvistavan uuden vihersillan kautta kohti Puroniittyä. Uudenmaan liitto pyytää perustelemaan kaavaratkaisua tältä osin tarkemmin miksi yhteyttä ei ole etenkään Porvoonväylän pohjoispuolella osoitettu leveämpänä.

Maakuntakaavassa osoitettu viheryhteystarve Östersundomin merenlahdilta itään kohti Sipoota on tarkentunut osayleiskaavassa Sakarinmäen ja Korsnäsin alueen väliin. Yhteydellä on vaikutusten arviointiraportin mukaan erityistä merkitystä laajemman ekologisen verkoston rakenteellisen kytkeytyvyyden kannalta. Osayleiskaavan mahdollistaman maankäytön myötä este- ja häiriövaikutus yhteyden ympärillä lisääntyy huomattavasti. Yhteyteen kohdistuu vaikutusten arvioinnin mukaan suuria kielteisiä vaikutuksia erityisesti Uuden Porvoontien läheisyydessä ja Korsnäsinpuron ympäristössä, mutta kohtalaisesti myös muissa osissa. Yhteyden toimivuuteen ja häiriövaikutusten lieventämiseen on kiinnitettävä huomiota yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Vaikutusten arvioinnin perusteella osayleiskaavan selostukseen on täydennetty suositus ekologisten yhteyksien vähimmäisleveydestä. Ekologisen yhteyden määräystä on myös täsmennetty siten, että se ohjaa vahvemmin kehittämään yhteyksien toimivuutta niiden katkoskohdissa. Sillä lievennetään pikaraitiotien rakentamisesta ja liikennöinnistä aiheutuvia vaikutuksia Uuden Porvoontien kanssa risteäville ekologisille yhteyksille. Laajoja luonnon ydinalueita yhdistävät ekologist runkoyhteydet on osoitettu kaavassa ekologisen yhteyden merkinnällä. Yhteyksiä tulee kaavamääräyksen mukaan kehittää luonnonolosuhteiltaan monipuolisina, puustoisina, jatkuvina ja riittävän leveinä, ja niitä tulee kehittää etenkin katkoskohdissa luonnon ominaispiirteet huomioiden. Yhteyksien tulisi säilyä mahdollisimman laajoina ja aluemaisina, jotta ne turvaavat mahdollisimman hyvin metsälajiston liikkumisedellytyksiä. Selostuksen mukaan ekologisten yhteyksien tulisi olla leveydeltään vähintään 250–300 metriä. Paikoin ne voivat olla tätä kapeampiakin, mutta katkoskohdat eivät saisi olla leveyttään pidempiä.

Uudenmaan liitto näkee lisäykset määräykseen ja selostukseen tärkeinä. Liitto tuo kuitenkin esille maakunnallisten viheryhteystarvemerkin periaatteet, joiden mukaan maakunnallisen ekologisen yhteyden toimivuus edellyttää yleensä vähintään 500 metrin leveyttä, jotta käytävään kohdistuvalle reunavaikutukselle (ts. erilaiset häiriöt) herkemmatkin lajit pystyvät käyttämään yhteyttä. Vielä rakentamattomilla alueilla

vähimmäisleveydelle tulisi säilyttää maankäytölliset edellytykset. Olemassa olevissa taajamissa leveys voi olla tätä kapeampi, kuitenkin vähintään 300 metriä. Jos taas on mahdollista vahvistaa yhteyttä muuta kautta kuin maakuntakaavassa yleispiirteisesti merkityssä kohdassa, on kaavan aiheuttama heikentyminen korvattava mieluummin useamman yhteyden kautta.

Vesihuolto

Maakuntakaavassa on osoitettu kaksi vaihtoehtoista sijaintia jätevedenpuhdistamolle (ET). Osayleiskaavassa on osoitettu maanalainen jätevedenpuhdistamo toiselle maakuntakaavassa osoitetulle alueelle, Norrbergettiin. Lisäksi maakuntakaavassa on osoitettu vedenpuhdistamon purkuyhteys jätevesitunnelin ohjeellisena linjauksena. Tämä on huomioitu Helsingin maanalaisessa yleiskaavassa, joka on voimassa osayleiskaavan kanssa yhtä aikaa. Kaavaratkaisu on vesihuollon osalta maakuntakaavan mukainen ja vastaa maakunnallista tavoitetta varautua pääkaupunkiseudun väestönkasvun aiheuttamaan vesihuollon kapasiteetin kasvattamiseen ja turvaamiseen.

Maa-aineshuolto

Kaavaluonnoksesta antamassaan lausunnossa Uudenmaan liitto toi esille, ettei osayleiskaavassa ole osoitettu aluetta maamassojen hallintaan, varastointiin ja käsittelyyn. Maa-aineshuoltoa koskevia määräyksiä ei sisälly myöskään koko kaava-alueen koskeviin määräyksiin. Liitto pitää hyvänä, että kaavaehdotukseen on lisätty määräyksiä liittyen maamassojen käsittelyyn ja välivarastointiin. Ratkaisu edistää maa-aineshuollon kiertotaloutta ja ilmaston kannalta kestävää toteuttamista.

Ilmastovaikutukset

Helsingin tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2030, nollata päästöt vuoteen 2040 mennessä ja olla hiilinegatiivinen sen jälkeen. Osayleiskaavan laajamittainen rakentaminen alkaa arviolta 2040-luvulla ja jatkuu noin neljä vuosikymmentä, joten alueen toteuttamisen päästöt vaikuttavat ennen kaikkea Helsingin pitkän aikavälin päästökehitykseen. Kaavaehdotuksesta on laadittu päivitetty ilmastovaikutusten arviointi, joka kattaa rakentamisen, rakennusten käytön ja hiilivarastojen muutokset suunnittelualueen koko oletetulta toteuttamisajalta.

Uudenmaan liitto pitää laadittua arviointia hyvänä työkaluna keskeisten ilmastovaikutusten tunnistamiseksi ja huomioon ottamiseksi osayleiskaavassa ja yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Arviointiin sisältyy merkittäviä epävarmuuksia kaavan toteuttamisen pitkän aikajänteen takia. Ilmastonmuutos edellyttää kuitenkin määrätietoisia toimia päästöjen vähentämiseksi ja varautumista selvästi nykyisestä poikkeaviin ilmasto-olosuhteisiin.

Arvioinnin perusteella suurimmat päästölähteet aiheutuvat rakentamisesta ja viheralueiden hiilivarastojen pienenemisestä. Kaavaehdotuksessa rakentamisalueita on supistettu, minkä on arvioitu laskevan kokonaispäästöjä noin 6 prosenttia luonnosvaiheen päästöistä. Kerrosalaa kohden päästöt ovat kuitenkin noin 3 prosenttia suuremmat, koska rakentaminen painottuu aiempaa enemmän pientaloihin.

Kaavaluonnoksen jälkeen tehdyt muutokset maankäytön sijoitteluun ja kaavamääräyksiin ovat ilmastopäästöjen hillinnän ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen kannalta tarpeellisia ja hyviä. Ne eivät kuitenkaan ohjaa

suurimman päästövähennyspotentiaalin eli rakentamisen vähähiilisuuden parantamiseen. Vaikutusten arvioinnissa on tuotu esille, että jatkosuunnittelussa tulee edistää vähähiilisten materiaalien ja uusiomateriaalien käyttöä sekä rakentamisen aikaista laaja-alaista kiertotaloutta. Lisäksi tulee pyrkiä säilyttämään hiilivarastoja ja lisäämään hiilinieluja. Uudenmaan liiton näkemyksen mukaan arvioinnissa esitetyt päästövähennystoimenpiteet on syytä huomioida soveltuvin osin osayleiskaavan määräyksissä ja kirjata kaavaselostukseen jatkosuunnitteluohjeeksi.

Yhteenveto

Uudenmaan liitto pitää osayleiskaavan valmisteluprosessia kokonaisuutena erittäin onnistuneena ja toteaa, että osayleiskaava on valmisteltu huolella maakuntakaavan ja osayleiskaavan tavoitteiden toteutumisen varmistamiseksi.

Yhdyskuntarakenteen kehittämisen painottaminen raideyhteyden varteen selkeyttää maankäytön ja liikennejärjestelmän yhteensovittamisen tarpeita. Ratkaisu noudattaa maakuntakaavan periaatetta, jossa alueen maankäyttö on kuntakaavoituksessa suunniteltava ja mitoitettava raideliikenteen toimintaedellytyksiä suosivaksi. Maakuntakaavan ehto alueen toteuttamisen kytkemisestä raideliikenneyhteyden sitovaan toteuttamispäätökseen on varmistettu osayleiskaavan ajoitusmääräyksellä.

Alueen kokonaisratkaisu luontoarvojen ja virkistyskäyttöedellytysten turvaamiseksi sekä rakentamisalueiden ja siihen kytkeytyvän liikennejärjestelmän toteuttamiseksi vastaa maakuntakaavan periaatteita. Uusi rakentaminen luo kuitenkin paikoitellen merkittäviä este- ja häiriövaikutuksia maakunnalliselle ekologiselle verkostolle. Osayleiskaavaehdotuksen määräykseen ja selostukseen tehdyt lisäykset ekologisen yhteyksien osalta ovat tärkeitä, mutta eivät kaikilla alueilla turvaa maakuntakaavan periaatteiden toteutumista yhteyksien riittävän leveyden ja kytkeytyvyyden osalta.

Salmenkallion ja Länsisalmen välisen yhteyden ekologista toimivuutta tulee seurata ja tarvittaessa edelleen kehittää kaavan toteuttamisen aikana. Sakarinmäen ja Östersundomin keskusten välille jäävän ekologisen yhteyden kaavamääräystä tulee täydentää kyseiseen yhteyden osaan sidotulla vähimmäisleveydellä. Porvoonväylän työpaikka-alueiden väliin osoitetun ekologisen yhteyden toimivuutta turvataan osoittamalla vihersilta. Uudenmaan liitto pyytää kuitenkin perustelemaan miksi yhteyttä ei ole etenäkään Porvoonväylän pohjoispuolella osoitettu leveämpänä.

Rakennetun kulttuuriympäristön (rky) määräystä pyydetään arvioimaan uudelleen suhteessa luonnosvaiheen määräykseen.

Ilmastovaikutusten arvioinnissa esitetyt päästövähennystoimet ovat monilta osin hyvin huomioitu kaavaratkaisussa. Kaavan vaikuttavuutta voisi tältä osin edelleen parantaa huomioimalla arvioinnin suositukset vähähiilisen rakentamisen, kiertotalouden ja hiilivarastojen säilyttämisen osalta kaavamääräyksissä ja jatkosuunnitteluohjeessa.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää

- antaa edellä esitetyn ehdotuksen mukaisen lausunnon,
- tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Esittelijä: maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot: vastuujohtaja Mari Siivola
asiantuntija Jouni Suominen

Täytäntöönpano: Päätösote: Helsingin kaupunki

Oheismateriaali

Lausuntopyyntö Helsingin Östersundomin osayleiskaavaehdotuksesta, nro 12583
Östersundom_osayleiskaava_ehdotusvaihe; MHS 26.10.2026

Maakuntahallitus

26.10.2026

134**Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen (AKKE) -rahoitushaun avaaminen (C6-allianssi)**Maakuntahallitus 26.10.2026
375/07.00.03.01/2026

Selostus

Uudenmaan liitto on työ- ja elinkeinoministeriön päätöksellä myöntänyt Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen (AKKE)-valtionavustusta Petteri Orpon hallituksen aikana perustetun kuuden suurimman kaupungin allianssin (Helsinki, Espoo, Vantaa, Turku, Tampere, Oulu) maahanmuuttajien työllisyysasioihin keskittyville hankkeille vuosina 2025-2026 yhteensä 1 958 417 euroa.

Valtion talousarviossa vuodelle 2027 esitetään 1 000 000 euron AKKE-valtionavustusta C6-kaupunkien allianssiyhteistyölle vuoden 2025 ja 2026 tapaan. TEM on talousarvion hyväksymisen jälkeen päättämässä myöntövaltuudesta Uudenmaan liitolle. Talousarvion käsittely tapahtuu joulukuussa 2026 ja ministeriön päätös tullaan saamaan arviolta alkuvuodesta 2027. Allianssiyhteistyön rahoitus on suunniteltu kolmevuotiseksi ja toisen vuoden AKKE-hankkeet päättyvät 31.12.2026. On toteuttajien kannalta tärkeää, että rahoitukseen ei tulisi katkoa. Valtionavustuksen sääntöjen mukaisesti toteuttajien kulut ovat tukikelpoisia siitä alkaen, kun rahoitushakemus on jätetty rahoittajalle.

Maakuntahallitukselle esitetään, että se päättää avata C6-kaupunkien allianssiyhteistyön AKKE-haun ehdollisena. Ehdollisuus on riippuvainen valtion talousarviopäätöksestä ja työ- ja elinkeinoministeriön määrärahan osoittamispäätöksestä. Järjestely mahdollistaa toteuttajien rahoitushakemusten jätön ennen vuodenvaihdetta ja hankkeiden jatkamisen keskeytyksettä. Rahoitushakemukset käsitellään ja rahoituspäätökset tehdään vasta, kun myöntövaltuus on saatu ministeriöltä. Haku avataan Uudenmaan liiton sähköisessä asiointipalvelussa 27.10.2026 ja se sulkeutuu 11.12.2026.

Päätösprosessin kiireellisyyden vuoksi maakuntahallitukselle esitetään kansallisen ohjelman määrärahan käyttöä koskevan päätösvaltansa delegointia tämän AKKE-haun päätösten osalta maakuntajohtajalle.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää

- avata Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen (AKKE) rahoitushaun yllä selostusosassa kuvatulla tavalla,
- delegoida rahoituspäätösten päätäntävällän tämän rahoitushaun osalta maakuntajohtajalle,
- tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Eero Venäläinen
Asiantuntija Johanna Loima

Maakuntahallitus

26.10.2026

135

Lumomaa-projektin perustaminen

Maakuntahallitus 26.10.2026

356/00.01.03.00/2026

Strateginen lähtökohta

Maakuntaohjelma on lakisääteinen suunnitelma, jossa tarkennetaan maakunnan kehittämiseen liittyviä tavoitteita ja niiden toimeenpanoa vuosina 2022-2025. Pitkän aikavälin strategiaan linjauksiin perustuva Ratkaisujen Uusimaa -maakuntaohjelma tavoittelee ekologisesti kestävä, taloudellisesti vastuullista ja sosiaalisesti oikeudenmukaista maakuntaa.

Lumomaa-projekti toteuttaa maakuntaohjelman painopisteettä Ympäristöviisas Uusimaa ja sen kahta tavoitetta: luontopositiivinen ja ilmastokestävä maakunta. Projekti edistää painopisteen toteutumista kehittämällä luonnon monimuotoisuutta vahvistavia ratkaisuja ja uusien luonnonarvomarkkinoiden syntymistä.

Selostus

Rahoitus	Pohjois-Pohjanmaan elinvoimakeskus on 25.9.2026 päätöksellään myöntänyt Uudenmaan liitolle Vihreän siirtymän valtakunnallista -rahoitusta Lumomaa -projektin toteuttamiseen.
Projektin tavoitteet	Projektin tavoitteena on vauhdittaa luonnonarvomarkkinoiden käynnistymistä maakunnissa ja vahvistaa ja yhtenäistää sitä kautta alueiden kykyä sopeutua ilmastonmuutokseen. Projekti edistää luontopohjaisten ratkaisujen käyttöönottoa sekä luonnon monimuotoisuuden parantamista maankäytössä. Projekti tarjoaa uusia tulonlähteitä maanomistajille, mahdollistaa konkreettisen luontotyön yrityksille ja kunnille sekä avaa väyliä yksityisen rahoituksen ohjautumiselle luontohyötyjä tuottaviin kohteisiin. Projekti edustaa alueellisesti ja kansallisesti merkittävää edelläkävijyyttä.
Projektisalkun valintakriteerit	Projektilla vastataan seuraaviin johtoryhmän asettamiin projektisalkun valintakriteereihin: työllisyyden edistäminen, kestävyys edistäminen, kansainvälisyyden edistäminen, liiton toiminnan kehittäminen

Toteuttajat	Uudenmaan liitto on päätoteuttaja. Osatoteuttajia ovat Keski-Suomen liitto, Pohjanmaan liitto, Valonia ja Suomen ympäristökeskus Syke
Projektin kesto	1.10.2026 – 31.12.2028
Projektihenkilöstö	Hankkeeseen rekrytoidaan Uudenmaan liittoon projektipäälikkö.
Projektin kokonaiskustannusarvio	619 206 euroa
Uudenmaan liiton kustannusarvio projektissa	Uudenmaan liiton kustannusarvio muodostuu seuraavasti: Valtakunnallinen vihreän siirtymän -rahoitus 155 204 euroa (tukiprosentti 74,90 %) Uudenmaan liiton omarahoitus 52 019 euroa

	Toteutusvuosi 2026 euroa	Toteutusvuosi 2027 euroa	Toteutusvuosi 2028 euroa	Yhteensä euroa
Valtakunnallinen vihreän siirtymän -rahoitus	12 710	71 247	71 247	155 204
Omarahoitus	4521	23 749	23 749	52 019
Yhteensä	17 231	94 996	94 996	207 223

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää

- perustaa Lumomaa -projektin,
- hyväksyä projektin omarahoitusosuuden 52 019 euroa katettavaksi Uudenmaan liiton määrärahoista hankkeen toteutuskaudelle,
- nimetä hankkeen vastuujohtajaksi aluekehitysjohtajan,
- velvoittaa hankkeen noudattamaan Uudenmaan liiton projektiohjeistusta.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Eero Venäläinen
Asiantuntija Hanna Mattila

Maakuntahallitus

26.10.2026

136

Innovatiivinen Uusimaa -tiekartan hyväksyminen

Maakuntahallitus 26.10.2026

377/07.00.00/2026

Strateginen lähtökohta

Maakuntaohjelma on lakisääteinen suunnitelma, jossa tarkennetaan maakunnan kehittämiseen liittyviä tavoitteita ja niiden toimeenpanoa vuosina 2026-2029. Pitkän aikavälin strategisiin linjauksiin perustuva maakuntaohjelma tavoittelee ekologisesti kestävä, taloudellisesti vastuullista ja sosiaalisesti oikeudenmukaista maakuntaa.

Innovatiivinen Uusimaa -tiekartta tarkentaa ja täsmentää maakuntaohjelman Innovatiivinen Uusimaa -painopistettä. Uudenmaan tavoitteena on olla Euroopan innovatiivisin maakunta ja nostaa Uudenmaan tutkimus- ja kehittämistoiminnan menojen osuus 5 prosenttiin maakunnan bruttokansantuotteesta. Innovatiivisuuden mittarina on maakunnan sijoittuminen Euroopan alueiden innovaatiovertailussa (Regional Innovation Scoreboard), jossa Uusimaa oli viimeisimmässä mittauksessa kahdeksannella sijalla.

Selostus

Innovatiivinen Uusimaa -tiekartta vastaa Uudenmaan tavoitteeseen olla Euroopan innovatiivisin maakunta, jonka TKI-toiminnan vaikuttavuus on kasvanut merkittävästi nykyisestä ja jossa tutkimus- ja kehittämistoiminnan menojen osuus on 5 prosenttia maakunnan bruttokansantuotteesta. Uusimaa on jo Suomen talouden, osaamisen ja kilpailukyvyn keskus, ja noin puolet koko maan T&K- investoinneista kohdistuu alueellemme.

Innovatiivinen Uusimaa -tiekartta pohjautuu neljään tavoitteeseen: **TKI-toiminnan skaalaamiseen EU-tasolle, EU:n suorien rahoitusohjelmien rahoitussuunnitelman kasvattamiseen, kansainväliseen verkostoitumiseen sekä yritysten ja investointien houkutteluun.** Tiekartta tarjoaa toimintalinjaukset näiden tavoitteiden saavuttamiseksi. Toimintalinjaukset perustuvat TKI-toiminnan tunnistettuihin haasteisiin ja tehtävät on muotoiltu laajassa alueellisessa sidosryhmäyhteistyössä, tunnistuen eri toimijoille ominaisia vaikuttamisen ja toiminnan mahdollisuuksia. Kukin toimija voi edistää omasta roolistaan käsin sopivimpia tehtäviä.

Tiekartta hyödyttää myös Uudenmaan kuntia, koska se antaa yhteisen suunnan ja yhtenäisen tavan sanoittaa Uudenmaan vahvuuksia, jolloin yksittäinen kunta näyttäytyy eurooppalaisessa kontekstissa houkuttelevampana kumppanina osana tunnistettavaa innovaatioekosysteemiä. Tiekartta tarjoaa alueen toimijoille keinoja vahvistaa rahoitusneuvontaa, kansainvälisiä verkostoja, houkuttella uusia yrityksiä, investointeja sekä osaajia sekä löytää hanketoimintaan

kumppaneita. Kunnat voivat myös hyödyntää tiekarttaa viitekehyksenä omissa strategioissaan, rahoitushakemuksissaan ja edunvalvonnassaan.

Tiekarttaa toteutetaan yhteistyössä alueen toimijaverkoston kanssa. Uudenmaan liitto laatii toimeenpanon tueksi liiton oman toimenpideohjelman. Tiekartan toimeenpanoa ja toimintaympäristön kehitystä seurataan säännöllisesti.

Asian tausta

Tiekartta on liiton asiantuntijoiden sidosryhmäpalautteen pohjalta päivittämä versio Spinversen ja MDI:n vuonna 2024 laatimasta EU-tasoisesta TKI-toiminnan tiekartasta: siihen on tuotu maakuntaohjelman älykkään erikoistumisen kärjet, tilannekuva on jätetty pois ja muoto on yhteensovitettu liiton strategiakarttaan sekä Ympäristöviisas Uusimaa- ja Onnellisten Uusimaa -tiekarttoihin.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää hyväksyä Innovatiivinen Uusimaa -tiekartan.

Esittelijä:

Maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Eero Venäläinen
Asiantuntija Venla Virkamäki

Liitteet

Liite 16 Innovatiivinen Uusimaa -tiekartta; MHS 26.10.2026

Maakuntahallitus

26.10.2026

137**Onnellisten Uusimaa -tiekartan hyväksyminen**

Maakuntahallitus 26.10.2026

378/07.00.00.00/2026

Strateginen lähtökohta

Maakuntaohjelma on lakisääteinen suunnitelma, jossa tarkennetaan maakunnan kehittämiseen liittyviä tavoitteita ja niiden toimeenpanoa vuosina 2026-2029. Pitkän aikavälin strategiaan linjauksiin perustuva maakuntaohjelma tavoittelee ekologisesti kestäväää, taloudellisesti vastuullista ja sosiaalisesti oikeudenmukaista maakuntaa.

Onnellisten Uusimaa -tiekartta tarkentaa ja täsmentää maakuntaohjelman Onnellisten Uusimaa -painopistettä. Painopisteen tavoitteena on saavuttaa Uudellamaalla 80 prosentin työllisyysaste vuoden 2030 loppuun mennessä. Hyvinvoinnin mittarina on maakunnan sijoittuminen EU Social Progress Indexissä, jossa Uusimaa on viimeisimmässä mittauksessa ollut ensimmäisellä sijalla.

Selostus

Onnellisten Uusimaa -tiekartta tavoittelee Uudenmaan hyvinvoinnin ja elinvoiman vahvistamista.

Tiekartta sisältää kolme päätavoitetta, jotka on määritelty Uudenmaan maakuntaohjelmassa. Monimuotoinen metropolimaakunta tavoittelee maakunnan tasapainoista kehitystä mm. alueellisen eriytymisen vähentämisen ja kuntien elinvoiman tukemisen avulla. Uudenmaan liitto tukee kuntia sujuvan saavutettavuuden, monipuolisen asumisen, investointien saamisen sekä kuntatalouden vahvistamisessa. Tiekartassa tähdätään myös asukkaiden osallisuuden vahvistamiseen.

Hyvä maakunta kotoutua -tavoite keskittyy maahanmuuttajien kotoutumisen, suomen kielen koulutuksen ja työllistymismahdollisuuksien sekä yhdenvertaisuuden parantamiseen. Näissä tavoitteissa Uudenmaan liitto toimii ennen kaikkea kuntien ja kolmannen sektorin kumppanina.

Työtä ja hyvinvointia nuorille -tavoitteessa pyritään nuorten osallisuuden, työllistymisen ja tulevaisuususkon vahvistamiseen, sekä koulutuksen resurssien ja ennakointiyhteistyön lisäämiseen. Tiekartassa on määritelty keskeiset tehtävät näiden tavoitteiden toteuttamiseksi.

Onnellisten Uusimaa -tiekartta on valmisteltu samanaikaisesti maakuntaohjelman muita painopisteitä tarkentavien Ympäristöviisas Uusimaa ja Innovatiivinen Uusimaa -tiekarttojen kanssa, jotka muodostavat yhdessä toisiaan täydentävän kokonaisuuden. Tiekarttaa toteutetaan yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa. Uudenmaan liitto edistää tavoitteita muun muassa aluekehittämisen, maakuntakaavoituksen, hankkeiden ja rahoituksen, verkostoyhteistyön, tiedontuotannon ja

edunvalvonnan keinoin. Tiekartan toimeenpanoa ja toimintaympäristön kehitystä seurataan erikseen määritellyiden mittareiden avulla ja siitä raportoidaan säännöllisesti.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää hyväksyä Onnellisten Uusimaa -tiekartan.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Eero Venäläinen
Asiantuntijat Rosa Tuomi, Outi Ervasti, Ulla-Mari Karhu

Liitteet

Liite 17 Onnellisten Uusimaa -tiekartta; MHS 26.10.2026

Maakuntahallitus

26.10.2026

138**Ympäristöviisas Uusimaa -tiekartan hyväksyminen**

Maakuntahallitus 26.10.2026
376/07.00.00.00/2026

Strateginen lähtökohta

Maakuntaohjelma on lakisääteinen suunnitelma, jossa tarkennetaan maakunnan kehittämiseen liittyviä tavoitteita ja niiden toimeenpanoa vuosina 2026–2029. Pitkän aikavälin strategiaan linjauksiin perustuva maakuntaohjelma tavoittelee ekologisesti kestävää, taloudellisesti vastuullista ja sosiaalisesti oikeudenmukaista maakuntaa.

Ympäristöviisas Uusimaa -tiekartta tarkentaa maakuntaohjelman Ympäristöviisas Uusimaa -painopistettä. Kärkitavoitteena on olla Euroopan ympäristöviisain maakunta: luontopositiivinen, ilmastokestävä ja hiilineutraali kiertotalousyhteiskunta. Tiekartta tukee kansainvälisesti kilpailukykyisen vihreän siirtymän toimintaympäristön kehittämistä, edistää huoltovarmuutta ja resurssiviisautta sekä vahvistaa Uudenmaan hyvinvointia ja elinvoimaa.

Selostus

Ympäristöviisas Uusimaa -tiekartta vuosille 2026–2029 kokoaa yhteen maakunnan ilmasto-, luonto- ja kiertotaloustyön strategiset tavoitteet ja toimintalinjaukset. Se päivittää Hiilineutraali Uusimaa 2030 -tiekartan vastaamaan muuttunutta toimintaympäristöä ja muodostaa yhdessä Ilmastokestävä Uusimaa 2030 -tiekartan kanssa kokonaisuuden, joka tukee päästövähennyksiä ja ilmastomuutokseen sopeutumista.

Tiekartan lähtökohtana on systeeminen muutos ja monihyötyisyys: ilmastomuutoksen hillintää, kiertotaloutta, luonnon monimuotoisuutta ja ilmastokestävyyttä edistetään toisiaan tukevin tavoittein. Toimintalinjaukset kattavat elinvoimaisen luonnon, maankäytön ja rakentamisen, kestävä liikkuksen, energiajärjestelmän, ruokajärjestelmän sekä kiertotalouden, kestävät markkinat ja muutoksen toimeenpanon edellytykset. Tiekartta tukee myös vihreän siirtymän investointien ja ympäristötavoitteiden yhteensovittamista ja täydentää VISIO-maakuntakaavan alueidenkäytöllistä näkökulmaa.

Tiekartta tarjoaa Uudenmaan kunnille, yrityksille, tutkimus- ja kehittämistoimijoille sekä muille sidosryhmille yhteisen suunnan kestävyys siirtymän toteuttamiseen. Se tukee kuntien ilmasto- ja luontotyötä, kestävien investointien ja kiertotalousratkaisujen edistämistä sekä alueellista yhteistyötä ja rahoituksen kohdentamista. Monihyötyisyyden arviointikehikko auttaa tunnistamaan ratkaisuja, jotka edistävät samanaikaisesti ympäristön tilaa, hyvinvointia, kilpailukykyä ja huoltovarmuutta.

Ympäristöviisas Uusimaa -tiekartta on valmisteltu laajassa asiantuntija- ja sidosryhmäyhteistyössä samanaikaisesti Innovatiivinen Uusimaa- ja Onnellisten Uusimaa -tiekarttojen kanssa. Tiekartat muodostavat yhdessä maakuntaohjelman tavoitteita toimeenpanevan ja toisiaan täydentävän kokonaisuuden. Tiekarttaa toteutetaan yhteistyössä alueen toimijaverkoston kanssa. Uudenmaan liitto edistää tavoitteita muun muassa aluekehittämisen, maakuntakaavoituksen, hankkeiden ja rahoituksen, verkostoyhteistyön, tiedontuotannon ja edunvalvonnan keinoin. Tiekartan toimeenpanoa ja toimintaympäristön kehitystä seurataan säännöllisesti.

Asian tausta

Hiilineutraali Uusimaa 2030 -tiekartta päivitettiin vuonna 2022 vastaamaan Uudenmaan aikaistettua ja kunnianhimoisempaa hiilineutraaliustavoitetta vuodelle 2030. Maakuntavaltuusto hyväksyi tiekartan vuonna 2022..

Nyt valmisteltu Ympäristöviisas Uusimaa -tiekartta päivittää ja laajentaa aiempaa tiekarttaa maakuntaohjelman uusien strategisten tavoitteiden mukaisesti. Tiekartta on yhteensovitettu vuonna 2025 hyväksytyn Ilmastokestävä Uusimaa -tiekartan kanssa, joka toimii alueellisena ilmastomuutokseen sopeutumisen suunnitelmana.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää hyväksyä Ympäristöviisas Uusimaa -tiekartan.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Eero Venäläinen
Asiantuntija Pia Tynys

Liitteet

Liite 18 Ympäristöviisas Uusimaa -tiekartta; MHS 26.10.2026

Maakuntahallitus

26.10.2026

139**Vuoden 2027 talousarviovalmistelun ohjaaminen**

Maakuntahallitus 26.10.2026

217/02.01.00/2026

Selostus

Uudenmaan liiton vuoden 2027 talousarvion valmisteluprosessi on käynnissä. Osana talousarvion valmistelua jäsenkunnille lähetettiin niin kutsuttu Kuntakirje kesäkuussa 2026. Kuntakirjeessä kerrottiin talousarvion valmistelun raami sekä lähtökohdat. Jäsenkunnilla oli mahdollisuus antaa lausuntonsa liiton talousarvion lähtökohdista 9.10.2026 mennessä. Lausuntoja vastaanotettiin 22 kunnalta.

Kuntakirjeen mukainen esitys oli, että liiton jäsenmaksujen kokonaiskertymä pidetään vuoden 2026 tasolla (0 % muutos). Tämä linjaus on liitossa käynnissä olevan vuosien 2024-2028 tasapainotusohjelman mukainen. Kuntakirjeen esityksen hyväksyi kuusi jäsenkuntaa (Karkkila, Lohja, Loviisa, Pukkila, Porvoo ja Raasepori).

16 jäsenkuntaa esitti lausunnoissaan, että jäsenmaksujen vuoden 2026 mukaiseen kokonaissummaan tulee tehdä viiden (5) prosentin vähennys (Askola, Espoo, Hanko, Helsinki, Hyvinkää, Järvenpää, Kauniainen, Kerava, Lapinjärvi, Myrskylä, Mäntsälä, Nurmijärvi, Siuntio, Tuusula, Vantaa ja Vihti).

Neljä jäsenkuntaa eivät antaneet lausuntoa (Inkoo, Kirkkonummi, Pornainen ja Sipoo).

Vuodelle 2027 henkilöstökulujen arvioidaan kasvavan työehtosopimuskorotuksista johtuen noin 3 %. Sidottujen palvelujen hintojen (muun muassa it-palvelut, siivouspalvelut, hallinnolliset tietojärjestelmät) ja toimistotilojen vuokrien arvioidaan kasvavan indeksikorotuksista johtuen noin 3 %.

Maakuntahallitus päättää vuoden 2027 talousarvioesityksestään maakuntavaltuustolle kokouksessaan 23.11.2026.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää

- merkitä tiedoksi kuntien antamat lausunnot,
- ohjata talousarvion jatkovalmistelua.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Tuija Telén
Asiantuntija Liisa Isokangas

Maakuntahallitus

26.10.2026

140

EU:n teollisuuspolitiikan ajankohtaiset säädösaloitteet

Maakuntahallitus 26.10.2026

384/07.00.04.00.02/2026

Selostus

Maakuntahallitukselle esitellään katsaus Euroopan unionin teollisuuspolitiikan uusiin säädösaloitteisiin. Katsauksessa tarkastellaan erityisesti EU:n teollisuuden kilpailukykyä ja strategista omavaraisuutta vahvistavia aloitteita.

EU:n teollisuuspolitiikkaa uudistetaan useilla säädösaloitteilla, joilla pyritään vahvistamaan Euroopan teollista tuotantokykyä, vähentämään riippuvuuksia kolmansista maista ja vauhdittamaan strategisten teknologioiden kehittämistä ja käyttöönottoa. Keskeisiä säädöksiä ja säädösaloitteita ovat nettonollateollisuussäädös (NZIA), teollisuuden kiihdyttämissäädös (IAA), puolijohdesäädös (Chips Act 2.0), pilvi- ja tekoälykehitystä koskeva säädösaloite (CADA) sekä kvanttiteknologiaa koskeva säädösaloite (Quantum Act).

Katsauksessa avataan säädösaloitteiden keskeistä sisältöä ja valmistelun tilannetta sekä niiden mahdollisia vaikutuksia Uudenmaan teollisuuteen, investointiympäristöön ja EU-rahoituksen suuntautumiseen. Lisäksi tarkastellaan, millaisia mahdollisuuksia ja vaikuttamisen paikkoja aloitteet tarjoavat Uudellemaalle.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää merkitä ajankohtaiskatsauksen tiedoksi.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Mikko Myllymäki